

Hunyadi Mátyás uralkodása (1458-1490)

Hunyadi Mátyás belpolitikája

1. Előzmények

- Hunyadi János fiai: László és Mátyás
- Hunyadi János halála után V. László király (1452-1458) leszámolt a Hunyadi-családdal
 - Hunyadi Lászlót lefejeztette
 - Mátyást magával vitte Prágába (V. László cseh király is volt), és fogságban tartotta

1458: V. László halála után Szilágyi Mihály (Mátyás nagybátyja) királlyá választatta meg Mátyást, magát pedig kormányzóvá

2. A hatalom megszilárdítása

- kormányzó: Szilágyi Mihályt háttérbe szorította → Mátyás a török ellen küldte
- kezdetben még igyekezett megnyerni a bárók támogatását:
 - birtokokat és tisztségeket adományozott
- a köznemesek jogait erősítette meg.
- az ellenszegülőket leverte
- saját híveit (pl.: Vitéz János, Ernuszt János, Janus Pannonius) nevezi ki a fontos tisztségekbe.
- az egyház támogatta
- III. Frigyestől (NRCS) visszaszerezte a Szent Koronát (1464)
 - ígéretet tett, hogy ha fiú utód nélkül hal meg, a magyar trónt a Habsburgok öröklik
- 1464-től: Mátyás koronázott király
 - politikája megváltozott:
 - egyre kevésbé vette figyelembe a nemesség és az egyház érdekeit

3. Államszervezeti intézkedések

- 1. **szakképzett, királytól függő, nemesi vagy polgári származású**, állandó tisztviselőket alkalmaz
 - bíróság: növelte a szakképzett ítélmesterek számát
 - kincstartóság (pénzügyeket intézte): köznemesi és polgári származású kincstartókat nevezett ki-ők hűségesebbek a királyhoz
 - alacsony sorból emelt föl tehetséges embereket
- 2. csökkent a **királyi tanács befolyását**,
- 3. átszervezi a **kancelláriát** és élére bizalmasát helyezte

4. Gazdasági intézkedések

- Céljai:
 - a rendi ellenőrzés csökkentése
 - jövedelmek növelése
 - ismételten **bevezeti a nemesfém monopóliumot**
 - több régi adót megszüntet, mert sokan mentesülnek alóluk
 - bevezeti a **füstpénzt**: jobbágy-háztartásonként kell fizetni (hasonló a kapuadóhoz, de azt jobbágytelkenként kell fizetni; nem számított, hogy egy telken, hány család élt)
 - a **harmincadvámot** koronavámra nevezte át (1/30 → 5%)
 - **rendkívüli hadiadó**: rendszeren szedték akár évente kétszer is
- korábbi jövedelemforrások (**regálék**, vámok) megmaradnak
- Mátyás tehát nem új adókat vezetett be, hanem a **meglévőkön változtatott** →
- a jobbágyok terhei jelentősen megnöttek (12,5% → 60%)
- Megnövekedett bevételei teszik lehetővé, **hogy jól képzett zsoldossereget tartson fenn.**

5. Katonai reformok

- zsoldoshadsereg kiépítése („fekete sereg”) 15000-20000 főből állt,
 - csak a királytól függött, bármikor bárhol bevethető
 - kiképzett, profi katonák → szakértelemmel rendelkeznek (cseh, lengyel, német zsoldosok)

Hunyadi Mátyás külpolitikája

- a) **Török ellen:** aktív védekező politika elsősorban
Uralma kezdetén visszafoglalja a déli végvárat
476-ban visszaszerzi Szabácsot, 1479-ben Kinizsi Pál Kenyérmezőnél legyőzi a török sereget. Végül a török szultán, II. Bajezid békét köt vele
- b) Nyugati politika: célja a **német-római császári cím megszerzése**
- DE! a német-római császári cím megszerzése nem sikerült
 - Oka:
 - alacsony származása
 - nincs támogatója
- c) **Cseh trónt** akarja megszerezni (a cseh király az egyik választófejedelem), csak Morvaország lesz az övé
- d) **Elfoglalja Bécset, és 1485-ben ide helyezi át székhelyét.**

Mátyás, a reneszánsz uralkodó:

- Jövedelmeiből támogatja a kultúra fejlesztését.
- Ezt segítette az is, hogy feleségül vette az itáliai születésű **Beatrixot**.
- Nagy építkezéseket folytat Budán és Visegrádon.
- Híres a könyvtára: Bibliotheka Corviniana (corvinák)

Trónutódlás

- nincs törvényes fiúgyermek
- egy bécsi polgárlánytól született egy fia: Corvin János
- próbálta biztosítani a trónt fia számára:
 - az ország leghatalmasabb birtokosává tette
- támogatókat szerzett, de hívei közül senki sem állt fia mellé